

VĂN MẪU LỚP 9

PHÂN TÍCH TRUYỆN NGẮN CỐ HƯƠNG CỦA NHÀ VĂN LỖ TẤN

Phân tích truyện ngắn **Cố hương** của nhà văn **Lỗ Tấn** mà Học247 giới thiệu dưới đây sẽ giúp các em cảm nhận được tấm lòng yêu quê hương của tác giả. Đồng thời, dàn bài chi tiết và bài văn mẫu này sẽ giúp các em định hướng được cách phân tích một tác phẩm văn học. Mời các em cùng tham khảo!

A. SƠ ĐỒ TÓM TẮT GỢI Ý

B. DÀN BÀI CHI TIẾT

1. Mở bài

- Giới thiệu tác giả:

+ Nhà văn Lỗ Tấn sinh năm 1881 và mất năm 1936. Ông nổi tiếng là một nhà văn cách mạng Trung Quốc.

+ Lỗ Tấn đã để lại cho nền văn học Trung Hoa nhiều tác phẩm đình đám, tạo nên dấu ấn và tên tuổi của ông

- Giới thiệu tác phẩm:

+ Truyện ngắn **Cố hương** là một tác phẩm đã để lại nhiều xúc động trong lòng người đọc, bởi nó được viết lại với giọng văn rất chân thật, giản dị, thể hiện tấm lòng yêu quê hương của tác giả.

2. Thân bài

- Hoàn cảnh tình huống chuyện:

+ Trong truyện ngắn “Cố hương” chúng ta nhìn thấy hình ảnh quê hương trong mắt tác giả sau 20 năm xa cách vẫn những xóm làng hoang vắng, u buồn, không có gì thay đổi so với ngày tác giả ra đi khiến cho lòng người bỗng se lại, trùng xuống.

- Phân tích hình ảnh quê hương trong câu chuyện và trong lòng tác giả

+ Trong miền ký ức của tác giả quê hương gắn liền với những kỷ niệm về những con người thân thương, về những nghi lễ như giỗ tổ.

+ Quê hương trong lòng tác giả bao giờ cũng thân thương, có vui có buồn nhưng luôn là những kỷ niệm ngọt ngào mà tác giả không bao giờ quên được.

- Phân tích hình ảnh người mẹ ở quê nhà

+ Quê hương với tác giả không chỉ là cảnh vật, kỉ niệm mà còn chính là hình ảnh người mẹ nơi quê nhà.

+ Người mẹ dù đã già nua, những nếp nhăn hằn trên khóe mắt nhưng vẫn ngày đêm ngóng trông đứa con phương xa. Khi con vừa về tới nhà, bà mẹ đã chạy ra đón.

+ Sự mừng rỡ của người mẹ thể hiện qua những nếp nhăn, ẩn qua những nỗi buồn sâu kín.

+ Tình yêu dành cho quê hương luôn gắn liền với những kỷ niệm thiết tha, với những thứ như máu thịt, như người thân, như mẹ hiền thân thương.

+ Hình ảnh quê hương qua những kỷ niệm thơ ấu

- Phân tích tình bạn giữa tác giả và Nhuận Thổ

+ Cậu bé Nhuận Thổ là người rất thông minh, nhanh nhẹn, khuôn mặt bầu bĩnh dễ thương, toát lên vẻ tinh nghịch, với nhiều trò ranh ma, tinh quái, khiến cho tác giả nhiều lần phải nể phục hẳn.

+ Khi người mẹ già nhắc tới nhân vật Nhuận Thổ trong ký ức tác giả sáng bừng lên “vành trăng non trên bầu trời xanh miền thơ ấu”.

- Phân tích hình ảnh của người bạn Nhuận Thổ trong ký ức của tác giả và Nhuận Thổ hiện tại

+ Tác giả vô cùng đau buồn, khi bắt gặp người bạn Nhuận Thổ hiện tại. Khi người mẹ già nhắc tới nhân vật Nhuận Thổ trong ký ức tác giả sáng bừng lên “vành trăng non trên bầu trời xanh miền thơ ấu”. Điều này thể hiện tình cảm của tác giả với người bạn thân thương thuở nhỏ, người bạn nhỏ Nhuận Thổ cũng là một phần không thể thiếu của quê hương trong lòng tác giả.

- Hình ảnh con đường ở cuối truyện ngắn gợi cho ta điều gì

+ Đọc truyện ngắn Cố hương chúng ta không thể quên được hình ảnh con đường mà tác giả viết ở cuối truyện.

+ Hình ảnh con đường hiện lên như niềm tin, sự hy vọng tác giả dành cho những con người ở quê hương.

+ Hy vọng về một con đường văn minh, con đường hạnh phúc sẽ làm đổi thay quê hương của tác giả. Hình ảnh con đường hiện lên như niềm tin, sự hy vọng tác giả dành cho những con người ở quê hương. Hy vọng một con đường văn minh, con đường hạnh phúc sẽ làm đổi thay quê hương của tác giả.

3. Kết bài

- Nêu cảm nhận của bản thân sau khi đọc xong truyện ngắn
- Cố hương là truyện ngắn hay nhiều ý nghĩa, khi đọc xong tác phẩm người đọc vẫn còn cảm thấy bồi ngùi xúc động, cảm thấy lòng nặng trĩu một nỗi buồn và trăn trở hy vọng về hình ảnh con đường mà tác giả đã nhắc đến.

C. BÀI VĂN MẪU

Đề bài: *Phân tích truyện ngắn Cố hương của nhà văn Lỗ Tấn*

Gợi ý làm bài:

Lỗ Tấn (1881 - 1936) là nhà văn cách mạng nổi tiếng của Trung Quốc. Truyện Cố hương là một truyện ngắn tuyệt hay và xúc động. Nó man mác một tình quê vơi đầy. Nó ghi lại một cách chân thực, cảm động ký ức tuổi thơ. Nó phản ánh số phận những con người quê hương với bao nỗi buồn thương và hi vọng.

Các nhân vật như tôi, mẹ tôi, cháu Hoàng, Nhuận Thổ, Thủy Sinh, chị Hai Dương - là những con người của quê hương, gợi ra bao nỗi buồn vui về nơi chôn rau cắt rốn sâu nặng nghĩa tình.

1. Hình ảnh quê hương

Sau 20 năm xa cách “tôi” về thăm quê. Phải vượt qua 2000 dặm giữa một mùa đông lạnh giá. Lòng “tôi” bồi hồi khôn xiết. Gió lạnh vi vu thổi vào khoang thuyền. Gần về đến làng, trời càng u ám, xóm thôn xa dần, thấp thoáng tiêu điều, hoang vắng... lòng “tôi” se lại, về quê thì phải vui sao lại buồn? “Tôi” tự hỏi có phải đây là làng cũ thân yêu trong ký ức nữa không?

Chuyến về thăm quê này rất đặc biệt, về để bán nhà, giao nhà lại cho chủ mới. Về để từ giã ngôi nhà cũ - nơi cả đại gia đình “chúng tôi” đời đời ở chung với nhau. Sao không buồn được, vì sau 20 năm đi xa, lần này “tôi” trở về là để “vĩnh biệt ngôi nhà yêu dấu và từ giã làng cũ thân yêu đem gia đình đến nơi đất khách tôi đang làm ăn sinh sống”.

Quê hương thường gắn liền với phần mộ tổ tiên ông bà. Trong Cố hương không thấy nói đến. Tác giả chỉ xúc động nói đến ký ức tuổi thơ khoảng chừng 30 năm về trước. Một tình bạn đẹp tuổi thơ độ lên mười với Nhuận Thổ - con trai của một người làm thuê cho gia đình “tôi”. Nhờ Nhuận Thổ mà “tôi” được biết bao chuyện kỳ lạ: cách bẫy chim trên tuyết, con “tra” lông da trơn như mỡ biết ăn dưa; bên bờ biển quê hương có nhiều vỏ sò đẹp và lạ: sò “mặt quỷ” và sò “tay Phật”. Nhờ Nhuận Thổ mà tôi cảm nhận được vẻ đẹp quê hương, với bao cảnh tượng thần tiên: “Một vầng trăng tròn vàng thắm treo lơ lửng trên nền trời xanh đậm, dưới là một bãi cát bên bờ biển, trồng toàn dưa hấu, bát ngát một màu xanh rờn”.

Quê hương cũ với bao kỷ niệm thời thơ bé. Đó là những ngày mà “thầy tôi hãy còn”, cảnh

nhà sung túc... năm ấy nhà tôi đến lượt lo giỗ tổ. Giỗ vào tháng giêng. Lễ vật rất nhiều, các đồ tế rất sang, người đến lễ cúng rất đông...

Quê hương trong ký ức bao giờ cũng cảm động. Lỗ Tấn đã nói về hình ảnh quê hương trong hiện tại và trong quá khứ, lúc ở trên đường trở về, lúc gặp lại bạn cũ, người xưa. Có niềm vui nỗi buồn, 30 năm đã trôi qua, nhưng không bao giờ có thể quên được quê hương và tuổi thơ.

2. Hình ảnh người mẹ quê nhà

Mẹ đã già “Tôi đã trưởng thành, đi làm ăn xa, lưu lạc 20 năm trời nay mới về thăm quê, thăm mẹ. Lâu nay chỉ “gặp mẹ” và hỏi thăm mẹ qua những cánh thư. Con vừa bước vào nhà, mẹ “đã chạy ra đón”. Mẹ già “rất mừng rỡ” gặp lại con trai sau những năm dài xa cách, thế nhưng “nét mặt vẫn ẩn nỗi buồn thầm kín”. Chắc là mẹ buồn vì thương nhớ người đã khuất, mẹ buồn vì cảnh nhà sa sút, phải bán nhà, theo con trai đến nơi đất khách quê người? Mẹ vẫn hiền hậu, săn sóc “tôi” như ngày “tôi” còn thơ bé: “Mẹ bảo tôi ngồi xuống nghỉ ngơi, uống trà...”.

Mẹ nói với con trai chuyện dọn nhà... Mẹ vẫn hiền từ như xưa: “Con hãy nghỉ ngơi vài hôm, đi thăm các nhà bà con một chút rồi mẹ con mình lên đường”. Nhắc đến Nhuận Thổ... “Mẹ tôi” động lòng. Gặp hai bố con Nhuận Thổ, mẹ ân cần vồn vã. Mẹ thở than cho cảnh nhà anh ta, mẹ bàn với “tôi”: “Cái gì không cần chở đi thì cho anh ta hết. Cứ để cho tùy ý chọn, lấy cái nào thì lấy!”. Thương con cháu và thương người đó là hình ảnh người mẹ trong Cố hương.

Đỗ Trung Quân đã viết: “Quê hương là cầu tre nhỏ - Mẹ về nón lá nghiêng che”. Đọc Cố hương của Lỗ Tấn, nếu ai đó không hiểu được người mẹ thì làm sao cảm nhận được hình ảnh quê hương thân yêu. Bởi lẽ mẹ là quê hương, quê hương là mẹ! Tình yêu quê hương luôn luôn gắn liền thiết tha với người mẹ hiền mà ta yêu quý.

3. Con người quê hương

Nhuận Thổ trước hết là tình bạn tuổi thơ. Ba mươi năm trước, “tôi” và Nhuận Thổ đã sống với nhau trong suốt một tháng giêng mà suốt đời “tôi” không thể nào quên được. Hình ảnh hần thuở lên 10, lần đầu gặp tôi: “Khuôn mặt tròn trĩnh, nước da bánh mật, đầu đội mũ lông chiên bé tí tẹo, cổ đeo vòng bạc sáng loáng...”. Hần “bẽn lễn” với mọi người, nhưng “không bẽn lễn” với chỉ riêng tôi. Hần nói lên tình, hần được trông thấy những điều hần chưa bao giờ trông thấy cả. Cũng như “tôi” nghe hần nói chuyện bầy chim sẻ, chuyện cầm đỉnh ba đâm con “tra” khi đi canh dưa, chuyện vỏ sò, vỏ ốc, v.v... là những chuyện lí thú, kỳ lạ. Ba mươi năm rồi, “tôi” nhớ đến Nhuận Thổ là nhớ đến gói quà hần gửi cho tôi: một bọc vỏ sò và mấy thứ lông chim rất đẹp.

Không có tuổi thơ thì không có quê hương. Tình bạn tuổi thơ làm cho tình yêu quê hương mãi mãi tươi thắm. Đúng như Lỗ Tấn đã viết: “Bây giờ mẹ tôi nhắc đến Nhuận Thổ, kí ức tôi bỗng bừng sáng bừng lên trong chốc lát. Tôi cảm thấy tựa hồ tôi đã tìm được quê hương tôi đẹp ở chỗ nào rồi. Hình ảnh Nhuận Thổ ấu thơ là hình ảnh quê hương, là “vành trăng non trên bầu trời xanh miền thơ ấu”. Nhuận Thổ là một phần rất nhỏ của Cố hương, là tình yêu

quê hương.

Hình ảnh Nhuận Thổ trong hiện tại là nỗi đau, nỗi buồn về quê hương. Sau 30 năm xa cách nay gặp lại, Nhuận Thổ thay đổi quá nhiều. Nước da “vàng xám”, những nếp nhăn trên mặt “sâu hóm”. Cặp mắt, mí mắt “viên húp đỏ mọng lên”. Đầu đội một cái mũ lông chiên “rách tươm”, mặc một cái áo bông “mỏng dính” giữa lúc trời rét dữ! Người “co ro cúm rúm”, đôi bàn tay “vừa thô kệch, vừa nặng nề nứt nẻ như vỏ cây thông”. Thời gian đã tàn phá một con người về mặt ngoại hình. Sự nghèo khổ và vất vả làm tàn tạ một con người vốn cường tráng và dẻo dai. Gặp lại bạn cũ, Nhuận Thổ “vừa hớn hỏ vừa thê lương” mấp máy đôi môi nói không ra tiếng, sau mới “cung kính” nói được hai tiếng: “Bẩm ông!”. Lễ giáo và tôn ti trật tự của xã hội phong kiến đã tạo nên giữa đôi bạn “một bức tường khá dày ngăn cách”. “Tôi” như bị “điếng người” khi nghe anh ta nói. Nhìn người và nghe Nhuận Thổ nói “tôi” nặng trĩu trong lòng “trông anh ta phảng phất như một pho tượng đá” vô hồn và vô cảm.

Hình ảnh Nhuận Thổ trong hiện tại là hình ảnh một xứ sở, một miền quê xơ xác, tiêu điều, người nông dân bị bần cùng hóa, bị áp bức và bóc lột đến tận xương tủy: “mất mùa, thuế nặng, lính tráng, trộm cướp, quan lại, thân hào...”, “chỗ nào cũng hỏi tiền, chẳng có luật lệ gì cả”.

Thông qua việc tường thuật chuyến về quê lần cuối cùng của “tôi”, thông qua những rung cảm của “tôi” trước sự thay đổi, tàn tạ ghê gớm của làng quê, đặc biệt là Nhuận Thổ, tác giả đã lên án tội ác của chế độ phong kiến đối với nông dân, từ đó đặt ra vấn đề quyền sống và hạnh phúc của nhân dân trên con đường đi tới.

Nói đến con người quê hương trong Cố hương không thể nào không nhắc tới hình ảnh chị Hai Dương - “Tây Thi đậu phụ”, ngày xưa “phấn son” nổi danh tài sắc bây giờ đã trở thành một “bỉ vỏ” trơ tráo, lúc thì ăn cướp đôi tất tay, lúc thì lấy cái “cẩu khí sát” rồi chạy biển. Cũng không thể không nghĩ tới cháu Hoàng và Thủy Sinh, con trai thứ năm của Nhuận Thổ. Trẻ con xưa nay vẫn hồn nhiên và đáng yêu. Nghĩ đến những con người quê hương, “tôi” mong muốn những em bé quê hương sẽ không còn “phải khốn khổ và tàn nhẫn...”, mong mỗi chúng nó được sống “một cuộc đời mà chúng tôi chưa từng được sống”.

4. Con đường

Phần cuối truyện Cố hương tác giả viết một câu văn rất lạ mà hay. Sau khi ông nói đến mọi thứ “tượng gỗ” và “sùng bái tượng gỗ”, nói đến mong ước “gần gũi” và “xa vời”, nói đến “thực” và “hư” trong “hy vọng”, rồi ông hạ bút. Đó là suy ngẫm của “tôi”: “Cũng giống như những con đường trên mặt đất; kỳ thực trên mặt đất vốn làm gì có đường. Người ta đi mãi thì thành đường thôi”. Có con đường mưu sinh phải xa quê. Có con đường tình nghĩa, không quản xa xôi, cách trở đã về thăm lại quê. Có con đường khổ ải. Có con đường hạnh phúc. Con đường gần, con đường xa, con đường hi vọng đi lên phía trước. Có con đường mòn... Cũng có chuyện phá lối mở đường. Con đường đến với mỗi người là con đường số phận. Con đường của mỗi dân tộc là con đường cách mạng. Phải chăng đó là ý tưởng sâu sắc về hình tượng con đường trong Cố hương.

Ca dao có câu:

*Quê hương nghĩa nặng tình sâu,
Bể dâu biến đổi biết đâu là nhà*

Độc Cổ hương của Lỗ Tấn, tôi bâng khuâng mãi về tiếng hát ấy từng vang vọng khắp miền Trung thân yêu của quê mẹ...

www.hoc247.net

Website **HOC247** cung cấp một môi trường **học trực tuyến** sinh động, nhiều **tiện ích thông minh**, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những **giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm** đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

I. Luyện Thi Online

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

- **Luyện thi ĐH, THPT QG:** Đội ngũ **GV Giỏi, Kinh nghiệm** từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa **luyện thi THPTQG** các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.
- **Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán:** Ôn thi **HSG lớp 9** và **luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán** các trường *PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An* và các trường Chuyên khác cùng *TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo và Thầy Nguyễn Đức Tấn*.

II. Khoá Học Nâng Cao và HSG

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

- **Toán Nâng Cao THCS:** Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.
- **Bồi dưỡng HSG Toán:** Bồi dưỡng 5 phân môn **Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học và Tổ Hợp** dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: *TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn* cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

III. Kênh học tập miễn phí

*HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí*

- **HOC247 NET:** Website học miễn phí các bài học theo **chương trình SGK** từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.
- **HOC247 TV:** Kênh **Youtube** cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.